

Iniziativa cuntrafa al dretg federal

Missiva da la regenza grischuna tar l'iniziativa d'abolir la chatscha speziala

■ (cc) La regenza grischuna ha deliberà sia missiva tar l'iniziativa chantunala dal pievel per abolir la chatscha speziala (iniziativa cunter la chatscha speziala). La regenza propona al cussegl grond da declerar questa iniziativa dal pievel sco nunvalaivla perquai ch'ella cuntrafa al dretg federal. L'iniziativa cunter la chatscha speziala, inoltrada ils 21 d'avust 2013 cun 10 229 sutscrispziuns valaivlas, pretenda ina revisiun parziala da la lescha chantunala da chatscha. Ils plans da prelevaziun annuals duain da nov vegnir ademplids cumplainamain durant la chatscha auta ordinaria. I sto vegnir desisti da reglar ils effectivs da selvaschina en il rom d'ina chatscha speziala ils mais da november e da december. Percunter prevesa l'iniziativa da nov ina chatscha auta da 25 dis empè da fin ussa 21 dis. Ultra da quai duai la chatscha auta avair lieu da nov durant ils mais da settember e d'october empè da mo durant il settember sco fin ussa. Plinavant duain avair lieu pli savens chatschas en ils territoris scumandads per la chatscha.

Sin fundament da la constituziun chantunala vegn il cussegl grond obligà d'examinar la legalitad da las iniziativas dal pievel e da declerar quellas eventualmain sco nunvalaivlas. Ina iniziativa è tranter auter nunvalaivla sch'ella stat evidentamain en cuntradiziun cun il dretg federal superiur. Per sclerir questa dumonda tar l'iniziativa cunter la chatscha speziala ha il departament da construcziun, traffic e selvicultura laschè far in'expertisa giuridica d'ina persuna externa sco er in'expertisa concernent la biologia da la selvaschina. L'expertisa giuridica è vegnida fatga da *Tomas Poledna*, Turitg. L'expertisa concernent la biologia da la selvaschina è vegnida elavurada da *Klaus Robin*, Uznach. L'expert giuridic ha stuì constatar sin basa dal giudicament concernent la biologia da la selvaschina,

La lescha da chatscha oblighescha ils chantuns da far ina planisaziun da chatscha che garantgescha ina repartiziun conforma a la spezia da la classa da vegliadetgna e da schlattaina e che ha la finamira ch'ils animals hajan ina buna cundiziun. FOTO E. MONN

sch'ils effectivs da tschiervs e da chavriels pon vegnir regulads en ina moda e maniera conforma al dretg federal, sche l'iniziativa cunter la chatscha speziala vegn acceptada.

Millis tschiervs dapli, donns da selvaschina e murias l'enviern

Resumond resultan las suandantas conclusiuns: Sche l'iniziativa cunter la chatscha speziala vegniss acceptada na pudessan ils plans da prelevaziun vegnir ademplids tar ils tschiervs e tar ils chavriels ni quantitativamain (areguard il dumber) ni qualitativamain (areguard la structura natirala da vegliadetgna e da schlattaina ed areguard la spezia). La populaziun dals tschiervs creschiss fermamain. L'expert per dumondas da la biologia da selvaschina fa quint cun in

effectiv da tschiervs – tut tenor la reducziun natirala annuala – da 20 000 fin 27 000 animals fin l'onn 2023. Actualmain cumpiglia l'effectiv da tschiervs var 15 000 animals. Er ils donns da selvaschina vi dal guaud vegnissan a s'augmentar. Il spazi da viver fiss fermamain surduvrà e l'enviern stuess vegnir fatg quint cun in dumber cleramain pli grond da selvaschina disgraziada u schizunt cun ina muria d'enviern. Tar ils chavriels na pudessan ils effectivs che sa midan fermamain dad onn ad onn pervia d'effects natirals betg vegnir regulads senza chatscha speziala, e quai ni tenor il dumber ni tenor la structura da vegliadetgna e da schlattaina. En general na pudessi betg pli vegnir reagì sin relaziuns localas e regiunalas. Uschia manchenta la chatscha er sia finamira

d'ina regulaziun dals effectivs da tschiervs e da chavriels che resguarda ils fatsgs regiunals e locals.

Tenor l'expertisa giuridica stat l'iniziativa cunter la chatscha speziala cun quai evidentamain en cuntradiziun cun la legislaziun federala da chatscha e da guaud. La lescha da chatscha oblighescha ils chantuns da far ina planisaziun da chatscha che garantgescha ina repartiziun conforma a la spezia da la classa da vegliadetgna e da schlattaina e che ha sco finamira ch'ils animals hajan ina buna cundiziun. Tar la ballantscha tranter la grondezza da la populaziun e la purschida da nutriment ston vegnir resguardadas las relaziuns localas. Tenor la lescha dal guaud ston ils chantuns regular l'effectiv da selvaschina uschia ch'il mantegnimant dal

gnaud, particularmain sia regiuvinaziun natirala cun spezias da bostgs conformas al lieu, è garantì. Quai sto vegnir fatg en emprima lingia tras la chatscha. Pir subsidiarmain pon ils chantuns trair a niz mesiras da protecziun. Ultra da quai violescha l'iniziativa il princip da persistenza, tenor il qual il guaud sto vegnir cultivà uschia ch'el po ademplir sia funcziun permanentamain e senza restricziuns.

Nagina vaira alternativa tar il concept da dus stgalims

La regenza parta l'opiniun dals experts che l'iniziativa cunter la chatscha speziala cuntrafetschia al dretg federal. Il concept vertent da dus stgalims cun ina chatscha auta il settember ed ina chatscha speziala cumplementara ils mais da november e da december vegn tenor l'iniziativa bain confrontà cun in'alternativa. Questa alternativa, numnadamain quatter dis da chatscha auta supplementars ed in'extensiun da la chatscha auta a l'october, na basta però betg per ademplir las prescripziuns dal dretg federal.

La chatscha speziala è dapi 25 onns ina part integrala fixa da la chatscha grischuna. Ad ina chatscha speziala na poi er betg vegnir renunzià en l'avegnir. La regenza sa stenta vinavant d'augmentar il dumber d'animals sajettads en in rom admissibel dal puntg da vista giuridic e giustifitgabel dal punct da vista da la biologia da selvaschina. En il center stat en quest connex – sco proponì da las iniziantas e dals iniziants – la cultivaziun dals asils da selvaschina. Latiers tutgan en spezial in'avertura parziala dals territoris scumandads per la chatscha, acziuns da disturbi dals organs da surveglianza da chatscha e cunfins d'asil flexibels.

Durant la sessiun da favrer 2015 vegn il cussegl grond a sa fatschentar cun la missiva da la regenza.